

Sygn. akt I PK 191/19

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa W.R.
przeciwko Centrum [...] w K.
o odszkodowanie, zadośćuczynienie, wynagrodzenie i ekwiwalent za urlop
wypoczynkowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 16 czerwca 2020 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 8 listopada 2018 r., sygn. akt V Pa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 1350 zł (jeden
tysiąc trzysta pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 listopada 2018 r. Okręgowy w K. oddalił apelację powoda W. R. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie przeciwko Centrum [...] w K. o odszkodowanie, zadośćuczynienie, wynagrodzenie i ekwiwalent za urlop wypoczynkowy.

W ocenie Sądu Rejonowego, w związku z zawarciem ugody sądowej w dniu 26 lipca 2011 r., w sprawie IVP (...), w przedmiotowej sprawie zachodzi powaga rzeczy ugodzonej, bowiem strony sporu zawarły w treści tej ugody oświadczenie,

że wyczerpuje ona wszelkie roszczenia pomiędzy stronami dotyczące rozwiązania i sposobu rozwiązania stosunku pracy. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, żądanie zasądzenia wynagrodzenia za dni przeznaczone na poszukiwanie pracy oraz ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy są nierozdzielnie związane z ustaniem stosunku pracy. W kwestii zaś roszczenia o zadośćuczynienie i odszkodowanie Sąd Rejonowy wskazał, że wynikają one z przyczyn związanych z zakończeniem stosunku pracy, albowiem powód twierdził, że był mobbingowany i dyskryminowany oraz że naruszano jego dobra osobiste w czasie, kiedy otrzymał on już wypowiedzenie i pozwany rozpoczął działania zmierzające do definitywnego zakończenia stosunku pracy. Sąd Rejonowy podniósł także, że roszczenia powoda uległy przedawnieniu. Ponadto Sąd pierwszej instancji podkreślił, iż roszczenia powoda nie zasługiwały na uwzględnienie także z przyczyn merytorycznych, gdyż zdaniem tego Sądu, nie mają one uzasadnionych podstaw faktycznych ani prawnych.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd pierwszej instancji przeprowadził prawidłowo postępowanie dowodowe i dokonał oceny materiału dowodowego w granicach wyznaczonych art. 233 k.p.c. Sąd Okręgowy nie podzielił jedynie oceny Sądu pierwszej instancji co do tego, że wszystkie roszczenia z którymi powód wystąpił w przedmiotowym postępowaniu zostały objęte uprzednio ugodą w sprawie IVP (...). Z treści tej ugody wynika, że strony uregulowały w niej wszelkie swoje roszczenia związane z sposobem rozwiązania stosunku pracy i rozwiązaniem stosunku pracy. Dodatkowo w pkt 9 zawarte zostało stwierdzenie, że powód nie kwestionuje udzielenia mu urlopu wypoczynkowego w okresie wypowiedzenia. A zatem wobec takich sformułowań, przy rozbieżnych stanowiskach stron co do intencji i woli stron w tym zakresie, możliwe jest co najwyżej uznanie, że w ugodzie strony uregulowały ewentualne roszczenia z tytułu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy. Ekwiwalent za urlop wypoczynkowy materializuje się bowiem w momencie rozwiązania stosunku pracy i jako taki jest z nim związany. Uwagi te należałoby odnieść, w ocenie Sądu Okręgowego, również do zawartego w pozwie roszczenia o zapłatę „wynagrodzenia za trzy dni przeznaczone na poszukiwanie pracy”, jako związanego z rozwiązaniem stosunku pracy. W ocenie Sądu tak sformułowane roszczenie nie znajduje jednak

oparcia zarówno w przepisach kodeksu pracy, jak również w okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy. Sąd Okręgowy zauważył, że skuteczność podniesionego zarzutu przedawnienia w istocie czyni niecelowym merytoryczne rozpoznanie sprawy. Niemniej jednak w związku z tym, że Sąd pierwszej instancji dokonał takiej oceny, Sąd Okręgowy odniósł się również do sformułowanych w apelacji zarzutów dotyczących meritum sprawy, ostatecznie oddalając apelację powoda, jako pozbawioną usprawiedliwionych podstaw.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: 295 k.p. w związku, z art. 124 § 2 k.c., art. 65 § 2 i art. 917 k.c., art. 23 w zw. z art. 24 k.c., art. 45 § 1 k.p, a także na naruszenie przepisów postępowania mającym istotny wpływ na wynik sprawy: art. 233 § 1 i 2 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie przedmiotowej skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁴ § 2 i art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Przyjęcie przedmiotowej skargi do rozpoznania uzasadnione jest jego zdaniem faktem naruszeń przez Sąd (pierwszej i drugiej instancji) przepisów prawa materialnego w przedmiocie nieprawidłowej oceny biegu i przerwania terminów przedawnienia oraz przepisów postępowania, które stanowią podstawę wydania zaskarżonego orzeczenia. Nadto pominięciem zgłaszanego przez powoda faktu, iż pozwany na potrzeby procesu przedłożył przerobione lub spreparowane dokumenty dotyczące powoda, w tym brakiem przeprowadzenia przez Sąd stosownego postępowania celem wyjaśnienia sprawdzającego na okoliczność prawdziwości tak przedłożonych dowodów oraz wiarygodności świadków, którzy będąc pracownikami zeznawali nieprawdę lub też zastaniali się niepamięcią w sposób wybiórczy korzystny dla pozwanego, z jednoczesnym oddaleniem przez Sądy wniosku dowodowego powoda w przedmiocie przesłuchania świadka.

W piśmie uzupełniającym uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, iż w sprawie występuje potrzeba rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia, kiedy nastąpiło rozpoczęcie okresu wypowiedzenia, którego termin upłynął w dniu 31 maja 2010 r. Jest to o tyle istotne z uwagi na bezsporny fakt, że pracodawca skarżącego w sposób nieuprawniony przyjął, że okres wypowiedzenia dokonanego w dniu 1 lutego 2010 r., rozpoczął swój bieg od dnia 1 lutego 2010 r. i trwał cztery miesiące, zaś Sądy obu instancji

nie wypowiedziały się w tej kwestii, pomijając ją, pozostawiając bez odpowiedzi zagadnienie prawne, wywodzące się z przepisu prawa materialnego - art. 36 § 1 pkt 3 kodeksu pracy. Nadto w związku ze sprawą wystąpiło również istotne zagadnienie dotyczące rozpoczęcia oraz biegów terminów przedawnienia. Oba Sądy dokonały błędnego ustalenia o ich obliczaniu. Nie do przyjęcia jest bowiem, że to zawarcie pomiędzy stronami ugody w dniu 26 lipca 2011 r. rozpoczęło trzyletni okres przedawnienia dla roszczeń zgłoszonych przez powoda. Potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów skarżący upatrywał w tym, że w sprawach pracowniczych, zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, obowiązuje zasada „przesunięcia ciężaru dowodowego” (wyrok Sądu Najwyższego I PK 72/10 oraz art. 10 dyrektywy Rady Europy (...) z dnia 27 listopada 2000 r.). Za oczywistą zasadnością skargi miało przemawiać rozpoznanie przez sądy obu instancji sprawy z naruszeniem podstawowych zasad orzekania, obowiązujących w demokratycznym państwie prawa. Zdaniem skarżącego ograniczenie powodowi materiału dowodowego i bezkrytyczne przyjęcie zeznań osób biorących czynny udział w pozbyciu się pracownika, jak również preparowanie dowodów, nie było w kwestii zainteresowania Sądów obu instancji, pomimo że w oparciu o w/w stan faktyczny Sądy dokonały oceny materiału dowodowego, wydając niekorzystny dla pracownika wyrok mimo zasadności roszczeń zgłoszonych przez powoda w jego pozwie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W rozpoznawanej sprawie skarżący nie wykazał wystąpienia tak rozumianych podstaw przedsądu.

Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941). Istotne zagadnienie prawne może odnosić się zarówno do prawa procesowego, jak i materialnego. Zagadnienie prawne powinno wyrażać problem prawny, którego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 10/12, LEX nr 1228616; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, LEX nr 1230170; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109). Sformułowana przez skarżącego wątpliwość nie stanowi zagadnienia prawnego, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Nie ma ona ogólnego i abstrakcyjnego charakteru, przez co uniemożliwia Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania również na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie precyzując jednak, czy jego zdaniem zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości czy też wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20

listopada 2015 r., III CSK 269/15, LEX nr 1982406). O rzeczywistych rozbieżnościach w judykaturze można mówić tylko wówczas, gdy brak zgodności rozstrzygnięć dotyczy takich samych lub bardzo zbliżonych stanów faktycznych, co skarżący powinien wykazać (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, LEX nr 2497710). Powołanie się na rozbieżności w orzecznictwie wymaga przytoczenia i poddania analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., III UK 123/17, LEX nr 2496319). Wskazanie tylko jednego wyroku Sądu Najwyższego nie wystarcza do stwierdzenia rozbieżności w orzecznictwie sądów, jako warunku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., I UK 374/13, LEX nr 1646129). Przywołany przez skarżącego wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2010 r., I PK 72/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 4 dotyczy postępowań w sprawach nierównego traktowania w rozumieniu art. 18^{3a} k.p. Trudno w tym kontekście podzielić zapatrywanie skarżącego, że w sprawach pracowniczych, zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego obowiązuje zasada „przesunięcia ciężaru dowodowego”.

Chybiony jest również zarzut oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, LEX nr 2057365). Dla stwierdzenia, że w sprawie tak rozumiana przesłanka wystąpiła skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie

argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527). W świetle powyższego za nieprawidłowe należy uznać odesłanie przez skarżącego w zakresie naruszenia przez Sady obu instancji podstawowych zasad orzekania do s. 3 uzasadnienia skargi.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.